

Tørskind Grusgrav

Robert Jacobsen, Jean Clareboudt
Landskabsskulptur

Forsidefoto: Mads Frandsen

Landskabelig oversigt over grusgraven i Vejle Ådal

Jean Clareboudt (1944-1997)

Var franskmand, udlært fra flere kunstakademier. Han mødte Robert Jacobsen i 1962 og blev en slags uofficiel elev hos ham. Clareboudt var en meget benyttet Land Art-kunstner over hele verden. Det var derfor nærliggende at pege på Clareboudt, da Robert Jacobsen blev spurgt om en udsmykning af Grusgraven. Clareboudt fik det overordnede ansvar for planlægningen af Tørskind Grusgrav. Clareboudt udførte fem af de ni skulpturer, mens Robert Jacobsen har udført fire. Skulpturerne er lavet i naturmaterialer, såsom beton, jern og sten samt træ, hvor noget er ca. 400 år gammelt egetræ, mens andet er i moderne limtræsteknik.

Robert Jacobsen (1912-1993)

Begyndte at skære i træ i 1930'erne og gik over til at hugge i den hårde sten i 1940'erne, men da han i 1947 bosatte sig i Frankrig, blev jernet hans foretrukne materiale. Robert Jacobsen ville udtrykke skulpturens lethed, ved "at tegne linjer i luften". Senere fik skulpturerne en tættere struktur, hvor han satte modsætninger op over for hinanden: positiv form over for negativ, og rå struktur over for den finpolerede. Som en reaktion mod det rent konstruerede lavede Robert Jacobsen i begyndelsen af 1950'erne frit fabulerende "dukker" af gammelt affald, f.eks. cykelkæder, skruer osv. Fra 1969 til sin død var Robert Jacobsen bosiddende i Egtved i nærheden af Tørskind Grusgrav.

Robert Jacobsen, Jean Clareboudt Landskabsskulptur i Tørskind Grusgrav er beliggende ved den sydvestlige kant af Vejle Ådal. Ådalens brede, lavtliggende område er et resultat af istidens smeltevand og tunge isgletschere. Vejle Å's oprindeligt bugtede løb kan stadig følges ved elletræer, der stod langs åens bred.

Området har været beboet siden stenalderen. Der findes endvidere spor tilbage til 900-tallet, hvor vikingerne byggede Ravnning-broen over ådalen. Den kan ses, som en rekonstruktion af brofag, på ådalens nord- og sydside.

Robert Jacobsen, Jean Clareboudt Landskabsskulptur ejes af Vejle Kommune, og projektet var et led i kulturfremstødet Danmark-Frankrig i 1987/88.

Landskabsskulpturen blev finansieret af økonomiske midler og gratis ydelser fra forskellige fonde, firmaer og privatpersoner. Den blev, efter fem års arbejde, indviet den 1. juli 1991 i overværelse af Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen. Landskabsskulpturen har årligt ca. 100.000 besøgende.

Tørskind Grusgrav
Tørskindvej 98A
6040 Egtved

- Landskabsskulpturen er altid åben.
- Al færden i området sker på eget ansvar.

Yderligere oplysninger hos: Vejle Kunstmuseum
Flegborg 16-18, 7100 Vejle
Tlf. 75 72 31 99 - vkmus@vejle.dk
www.vejlekunstmuseum.dk

Udgivet af Vejle Kunstmuseum,
Vejle Kommune 2000, 2010.
Tekst: Marianne Sørensen,
Foto: Keld Jensen,
Vejle Kunstmuseum.

Vidste du, at...

Landskabsskulpturens tema er solens gang over himlen i løbet af en dag. Lyset går i en dramatisk dialog med skulpturerne, hvilket bevirker, at udsmykningen opleves forskelligt på forskellige tidspunkter af dagen og på forskellige årstider.

Skulpturer af Jean Clareboudt

1. Skrå i højden / Solopgang

Er markant placeret øverst på bakken til venstre for indgangen. Den strækker sig op i højden med to jerndragere i en spændt V-form, som klemmer en stor kileformet sten fast. Man kan forestille sig, at de to arme vil klemme helt sammen og sende stenen op mod himlen. På samme måde som vi hver morgen oplever, at solen i øst sendes op over himmelhvelvet.

2. Fremspring

Er bygget op af tre vandrette jerndragere, som rager ud over skrå-

ningens kant. Yderst er der placeret en stor granitsten, og oven på den balancerer der faretruende skråt en stor kvadratisk jernplade, som kan modtage himmellegemer, for så at sende dem videre ud i rummet – som et afsæt for solens videre gang over himlen.

3. Opspring

Består af fire meget lange jerndragere, der følger skræntens hældning hele vejen ned, og som knækker nede i bunden, så den ligner en stor skovl, der synes at svinge op. Det kunne være solen, som bliver kastet ned til skulpturen Skrå i bunden.

6. Saturns hår

7. Tycho Brahe

9. Tørskind-mand

4. Udsigt

Består af tre jerndragere, der danner en trekantform. Trekanten symboliserer det åndelige, mens området cirkelform symboliserer det uendelige, himlen og kosmos.

5. Skrå i bunden / Solnedgang

Befinder sig i en lille slugt mod vest, bag ved den lille Tycho Brahe-skulptur. Selv om jerndrageren er tippet på skrå, virker den rolig, da den bliver holdt fast af de omkringliggende store sten og slugtens skråninger. Skulpturen signalerer rolig afslutning og solnedgang mod vest.

Skulpturer af Robert Jacobsen

6. Saturns hår

Befinder sig til venstre for indgangen og består af fem granstammer lagt, så de flugter bakkens hældning og danner en vifteform. De kan vække tanker omkring dele af et solur, der peger mod lysets kilde – solen. De fem granstammer er et billede på de fem ringe, der er observeret omkring planeten Saturn. Granstammernes strittende grene kan hentyde til skulpturens titel Saturns hår.

7. Tycho Brahe

Står midt på den store plads ved indkørslen til Tørskind Grusgrav. Den virker kraftfuld og dynamisk med de tre lange rør, der fører opad; imidlertid bliver de holdt fast af et rammeværk af vandrette og lodrette former. Umiddelbart kan skulpturen ligne en afskydningsrampe med store kanonrør; men titlen hentyder til den store, danske astronom Tycho Brahe (1546-1601), som udførte de indtil da mest præcise observationer af himmellegemer.

8. Tycho Brahe

Befinder sig på bakken foran ind-

gangen. Tycho Brahes bror Knud Brahe opførte Engelsholm Slot, der ligger på den anden side af Vejle Ådal.

9. Tørskind-mand

Står på skrænten til højre for indgangen og skuer ned over pladsen, samt i den modsatte retning ned over Vejle Ådal. Skulpturen er opbygget af en solid, rektangulær jernramme, der fremstår som kroppen. Den støttes af to ben, og et ekstra tredje. Igennem kroppen stikker tre stykker gammelt egetræ, forskudt og pegende i forskellige retninger. De kan aflæses som lemmer.

1. Skrå i højden / Solopgang

2. Fremspring

3. Opspring

4. Udsigt

5. Skål i bunden / Solnedgang

Oversigt

